

vedtage Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Hans Nielsen: Lige siden 1914 har Nationalbanken været fritaget for at indløse sine Sedler med Guld, og der er ingen Tvivl om, at dette har været en meget stor Fordel for den. Det undrer mig derfor, at Regeringen møder frem med dette Lovforslag i den Skikkelse, det har, idet det kort og godt gaar ud paa, at denne Begunstigelse skal fortsættes for yderligere 10 Maaneder fra Udgangen af Februar til Aarets Slutning. Ikke blot i dette høje Ting, men ogsaa i Landstinget er der tidligere anket over, at Nationalbanken havde en alt for stor Fordel ved den store Seddeludstedelse, og man har ønsket, at Staten skulde have en større Andel af Overskuddet. Det var efter min Formening ogsaa en Forudsætning, da man sidste Gang gik til en Forlængelse af Lovens Gyldighed, at der skulde indledes Forhandlinger med Banken om et større Udbytte til Staten. Det har Regeringen imidlertid ikke taget noget Hensyn til, den foreslaar Loven forlænget for 10 Maaneder og det med samme Motivering som ved alle tidligere Forlængelser. Der staar i Bemærkningerne til Lovforslaget: „Da de Forhold, der hidtil har nødvendiggjort, at Nationalbanken foreløbig fritoges for Forpligtelsen til at indløse de af Banken udstedte Sedler med Guld, stadig er til Stede, fremsættes nærværende Forslag“. Jeg synes, at Regeringen har haft en Pligt til at indlede en saadan Forhandling med Nationalbanken, for denne har jo netop ved den Begunstigelse, den har faaet, skovlet Penge ind i Massevis, særlig i de senere Aar, saaledes at dens Udbytteudligningsfond er vokset til 21 Mill. Kr., samtidig med at Banken har fundet det rigtigt at forhøje Dividenden fra 8 til 10 pCt., hvilket paa en Maade er stridende med de Aftaler, der har fundet Sted ved tidligere Behandlinger af Forlængelseslovene. En æret konservativ Taler i Landstinget har sagt, at Nationalbankens Optræden er et Slag i Ansigtet paa Rigsdagen. Jeg skal ikke bruge saa stærke Ord, men det forekommer mig rigtigt nok, at denne konservative Taler har ikke helt Uret i de Betragtninger, han fremsatte i det andet høje Ting. Det er muligt, at det er nødvendigt at forlænge Loven; jeg skal ikke komme ind paa Betragtninger vedrørende Spørgsmaalet om, hvorvidt man skal frigive Nationalbankens Guld, saa længe Valutaforholdene er, som

de er nu. Det er muligt, man ikke skal gøre det. Men selv om man forlænger Lovens Gyldighed, maa det, synes jeg, være en Pligt for Rigsdagen at kræve, at Nationalbanken skal yde Staten en større Del end hidtil af sit Overskud.

Landstinget nedsatte et Udvalg angaaende denne Sag; dette Udvalg har forhandlet med Nationalbankens Direktion og Repræsentantskabets Formand, og Forhandlingerne er resulterede i en Slags Overenskomst, hvis Indhold meddeles i Betænkningen. Det er imidlertid efter min Formening nogle meget vage Bestemmelser, der findes deri. Det hedder saaledes med Hensyn til Spørgsmaalet om Overskuddet, at man har „drøftet Muligheden af, at de hidtidige Henlæggelser til den nævnte Udbytteudligningsfond helt eller delvis ændres til Henlæggelse til en særlig Sikkerhedsfond“. Jeg ser meget godt, at dette er en Indrømmelse fra Bankens Side, men hvor meget den betyder, fremgaar ikke ganske klart. Det fremgaar heller ikke af Betænkningen, hvilke Garantier Landstingets Udvalg har faaet ved Forhandlingen med Nationalbankens Direktion og Repræsentantskab om dette Spørgsmaal, og derfor kunde jeg ønske, at den højtærede Justitsminister udtalte sig noget nærmere herom, thi hvis den højtærede Minister ikke kan give gyldige Grunde for en Overenskomst som den, der her er truffet, forekommer det mig ønskeligt, at denne Sag ogsaa her i Tinget bliver behandlet i Udvalg.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, der har været fremdraget, Spørgsmaalet om Statens Ret til at tegne for 3 Mill. Kr. Aktier i Nationalbanken til pari Kurs og til at besætte to af Pladserne i Bankens Repræsentantskab, forstaar jeg Landstingsudvalgets Betænkning saaledes, at Banken har givet Løfte om, at den er villig til at tilstaa Staten 3 Mill. Kr. Aktier og to Pladser i Repræsentantskabet, saa snart Ønsker i saa Henseende fremsættes fra Statens Side. Hvis det er rigtigt, vil jeg haabe, at den højtærede Justitsminister snarest vil fremsætte saadanne Ønsker overfor Nationalbanken, saa at Staten benytter sig af den Ret, den fik, da vi sidste Gang fornyede Oktrojen.

Ved tidligere Forlængelsesloves Behandling har man talt til Forsvar for Nationalbanken ud fra den Betragtning, at Banken har haft en betydelig Risiko under Krigen, idet den paa en Maade har maattet forstrække Udlændinge, som købte